

© Anssi Ruinaho / Metsähallitus

"Tulevaisuudessa suunta saattaa olla sellainen, että jotkut keskittyvät pelkästään laidunryttäjäyteen ja tekevät yhteistyötä toisten maanviljelijöiden kanssa."

Laidunryttäjä Matti Peltomaa, Pomarkku

 METSÄHALLITUS

 Agria

 Luke
LUONNONVARAINKESKUS

 Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

 Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahoitus: Eurooppa investoi maaseutualueisiin

 MAA- JA KOTITALOUSNAISET

 Ympäristöministeriö
Ministry of the Environment

Lisää tietoa

PERINNEBIOTOOPIT SUOJELUALUEILLA:
Metsa.fi/perinneymparistojen-hoito

SOPIMUSLAIDUNNUS & LAIDUNPANKKI:
Laidunpankki.fi

**MAATALOUDEN
RAHOITUSJÄRJESTELMÄT:**
Ruokavirasto.fi/teemat/tuet-ja-rahoitus/

MKN MAISEMAPALVELUT:
Maajakotitalousnaiset.fi/
palvelut/mkn-maisemapalvelut

Tuloja niityiltä ja hakamailta

**MAASEUTUYRITTÄJÄT
SUOJELUALUEIDEN
PERINNEBIOTOOPEILLA**

Julkaisija: Metsähallitus Luontopalvelut
Suunnittelu ja taitto: Mint Company
Paino: FCA Erweko Oy
© Marko Alakruuvi / Metsähallitus
Esitteen ovat tuottaneet Lumovoimaa- ja UHMA
(Uhanalainen maaseudun luonto hoitoon yhteis-
työllä) -hankkeet.

 YMPÄRISTÖMERKKI
MILJOMARKI
Painotuote
4041 0032

 METSÄHALLITUS

YRITTÄJIEN ROOLI LUONNONHOIDOSSA KASVAA

Yrittäjät ja karjanomistajat ovat avainasemassa maaseutuluonnon monimuotoisuuden säilymisessä. Erityisesti perinnebiotooppien hoito on urakoitsijoiden ja karjanomistajien työn varassa.

Laidunnuksen avulla hoidetaan jo yli 11 000 suojelualueiden hehtaaria ja työtä teettää lisäksi urakointi alueiden kunnostuksen, kuten koneniiton ja raivauksen, parissa. Tavoitteena on kasvattaa hoidettua pinta-alaa 4 000 hehtaaria vuoteen 2025 mennessä.

Päivi Leikas / Metsähallitus

Työtä perinnebiotooppien hyväksi

Luonnonsuojelualueella toiminnan tavoitteena on säilyttää ja parantaa alueen luontoarvoja. Suojelualueilla sijaitsevat arvokkaimmat luontotyypit ja harvinaisin lajisto, joiden huomioiminen hoidon toteutuksessa on ensisijaista.

Tekemällä suojelualueen hoidosta sopimuksen Metsähallituksen Luontopalvelujen kanssa yrittäjä sitoutuu hoitotavoitteisiin sekä hoitamaan aluetta niin, että niittylajit ja muu arvokas lajisto viihtyvät.

Perinneympäristöjen säilyminen edellyttää sekä kunnostusta että jatkuvaa hoitoa. Peruskunnostuksessa umpeenkasvaneelta niityltä tai hakamaalta poistetaan ylimääräistä pensastoa ja puustoa raivaussahan ja moottorisahan avulla, toisinaan myös konetyönä. Rantaniityillä alkukunnostukseen kuuluu usein ruovikon niitto tai jyrskintä.

Jatkuva hoito järjestetään useimmiten laidunnuksella. Laidunnusta on usein täydennettävä poistamalla selkeä kasvillisuutta, jonka hillitsemiseen laidunnus ei ole riittänyt. Laiduntavan karjan lisäksi perinnebiotoopit tarvitsevatkin siis työkoneita ja kunnostuksen hallitsevia urakoitsijoita.

Tuloja yrittäjille

Suojelualueet ovat usein rahallisesti arvokkaita hoitokohteita.

Maatalouden tukijärjestelmän kautta yrittäjä voi saada korvausta hyvin tehdystä laidunnus- ja hoitotyöstä. Osaava yrittäjä voi saada lisätuloja urakoinnista hoitokohteiden kunnostuksessa.

Luonnonsuojelualueiden laidunkohteet saattavat tarjota mahdollisuuksia myös matkailutuloihin ja tuotteiden markkinointiin.

Katja Raatikainen / Metsähallitus

Yhteistyö yrittäjän tukena ja edellytyksenä

Yrittäjän työn toteutuminen suojelualueella edellyttää useiden tahojen yhteistyötä.

Metsähallitus tekee valtion laitumesta yrittäjälle sopimuksen, jossa määritellään hoidon toimenpiteiden reunaehdot.

Sopimuskauden aikana Metsähallitus ohjaa ja tukee yrittäjää hoidon käytännön toteutuksessa.

Ympäristökorvaus maatalousluonnon monimuotoisuuden ja maiseman ylläpitoon edellyttää hoitosuunnitelmaa hoidettavalle kohteelle. Valtion omistamalla suojelualueella hoitosuunnitelma tehdään aina yhteistyössä Metsähallituksen kanssa.

Metsähallitus voi auttaa myös yksityisten luonnonsuojelualueiden hoidon suunnittelussa.

Suojelualueen kohteella yhteistyö maanomistajan, Metsähallituksen, maaseudun neuvontaa antavan tahon (kuten ProAgria), ELY-keskuksen sekä yrittäjän välillä korostuu.

Suojelualueiden niityt ja hakamaat

MAHDOLLISUUKSIA MAASEUTUYRITTÄJÄLLE

Luonnon-
laidunyrittäjyys
tarjoaa **uusia elin-
keinomahdollisuuksia**
maaseudulle.

**Luonnon-
suojelualueilta**
löytyvät usein
yrittäjälle arvok-
kaimmat kohteet.

Osa suojelu-
alueiden laidun-
kohteista **soveltuu**
myös matkailukäyttöön.
Lisätienestä
esimerkiksi
paimenlomista?

**Potkua
markkinointiin:**
Ekologisesta
ja maukkaasta
niittylihasta
imagohyötyä.

Käyttämällä luonnon-
laitumia saadaan pellot
viljelykäyttöön. **Luonnon-
laitumet monipuolistavat**
tilan viljelykiertoa.

Erikoistuminen
perinnebiotooppi-
urakointiin
– **mahdollisuuksia**
lisätuloihin.

Eläimet viihtyvät
luonnonlaitumella.
Niiden terveys kohenee
ja sosiaalinen elämä on
vilkasta. Esimerkiksi
lampailla lihakset
vahvistuvat ja villan
laatu paranee.

Luonnonlaitumet
soveltuvat kaikille
laiduneläimille:
naudoille, lampailla,
hevosille ja vuohille.

Valtion
luonnonsuojelualueella
on **mahdollisuus**
Metsähallituksen
neuvontaan ja apuun
myös sopimuskauden
aikana.

METSÄHALLITUS